



## БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2023 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

През първото тримесечие на 2023 г. брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 2.3% в сравнение с първото тримесечие на 2022 г. и с 0.5% спрямо четвъртото тримесечие на 2022 г. по сезонно изгладени данни.

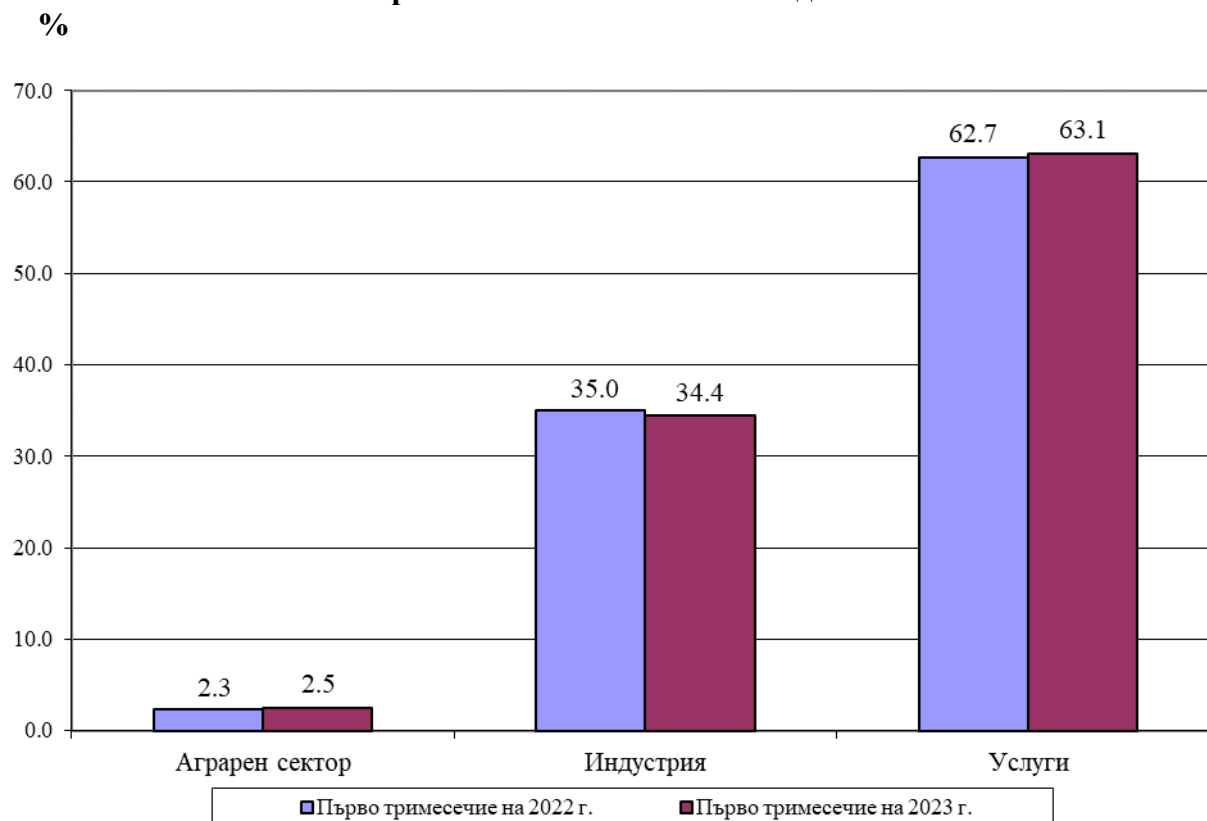
### Първо тримесечие на 2023 година

#### БВП в стойностен обем, текущи цени

През първото тримесечие на 2023 г. произведеният БВП възлиза на 39 970 млн. лв. по текущи цени според предварителните данни (табл. 1 от приложението). На човек от населението се падат 6 201 лв. от стойностния обем на показателя. При среден за тримесечието валутен курс от 1.822536 лв. за 1 щатски долар БВП възлиза на 21 931 млн. долара и съответно на 3 402 долара на човек от населението. Преизчислен в евро, БВП е 20 436 млн. евро, като на човек от населението се падат 3 171 евро.

Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност (БДС) през първото тримесечие на 2023 г. възлиза на 34 878 млн. лв. по текущи цени.

**Фиг. 1. Структура на брутната добавена стойност по икономически сектори през първите тримесечия на 2022 и 2023 година**



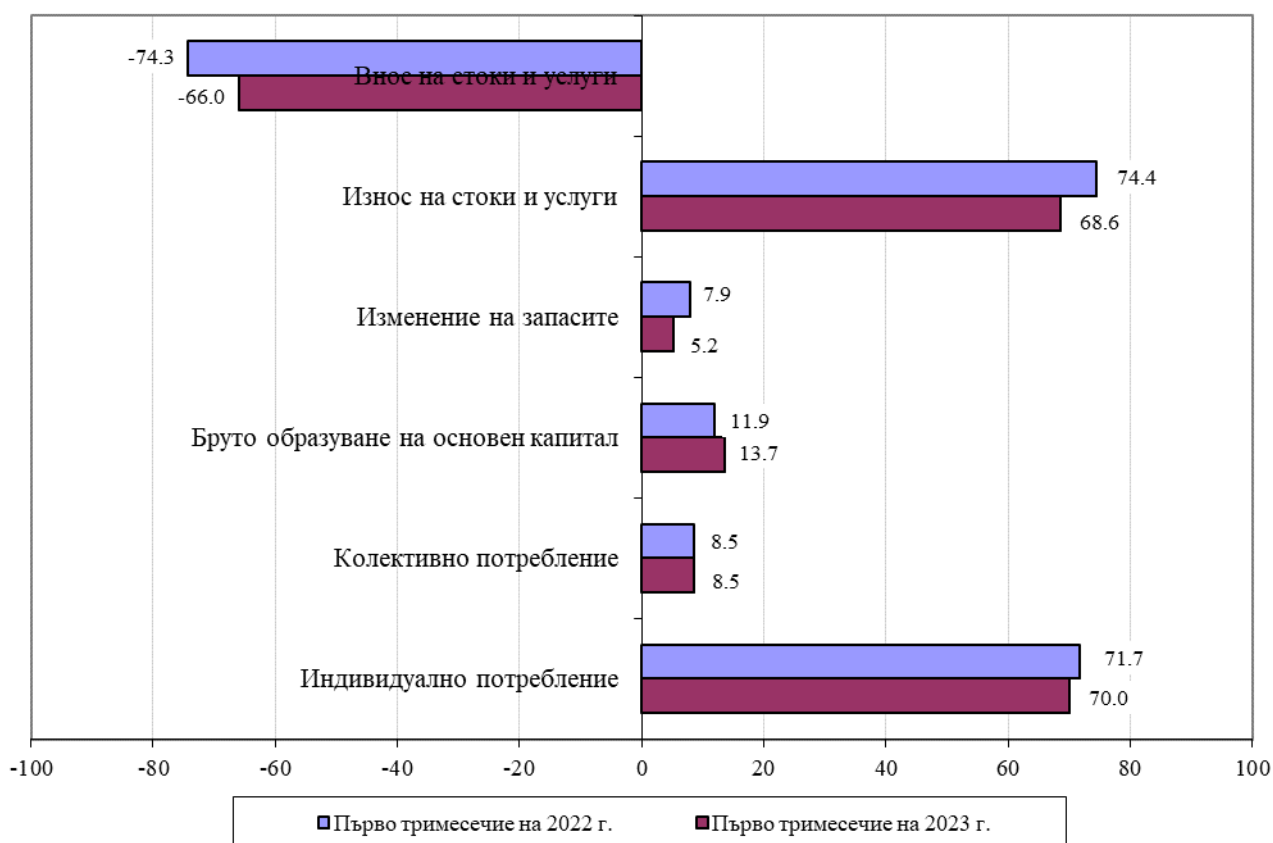
През първото тримесечие на 2023 г. относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката е 2.5%, което е нарастване с 0.2 процентни пункта спрямо първото тримесечие на 2022 година.

Индустриалният сектор намалява относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 0.6 процентни пункта до 34.4%.

Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сектора на услугите, се увеличава до 63.1% през първото тримесечие на 2023 г. при 62.7% през първото тримесечие на 2022 година.

**Фиг. 2. Компоненти на крайното използване на БВП през първите тримесечия на 2022 и 2023 година**

%



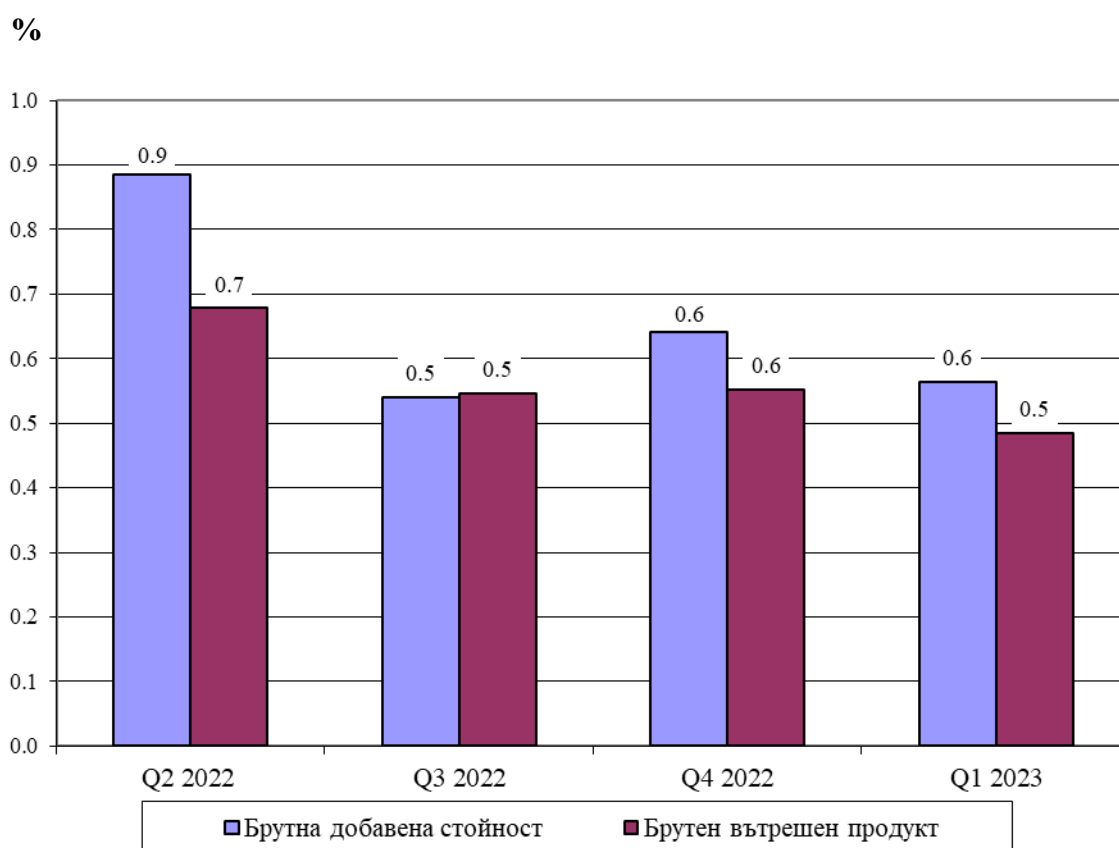
През първото тримесечие на 2023 г. за крайно потребление се изразходват 78.5% от БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал) формират 13.7% от БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е положително.

## Темп на прираст на БВП по сезонно изгладени данни

### Тримесечни изменения

През първото тримесечие на 2023 г. БВП нараства с 0.5% спрямо предходното тримесечие според предварителните и сезонно изгладени данни (табл. 2 от приложението). Брутната добавена стойност в икономиката нараства с 0.6% на тримесечна база.

Фиг. 3. Темп на прираст на БВП и на БДС спрямо предходното тримесечие

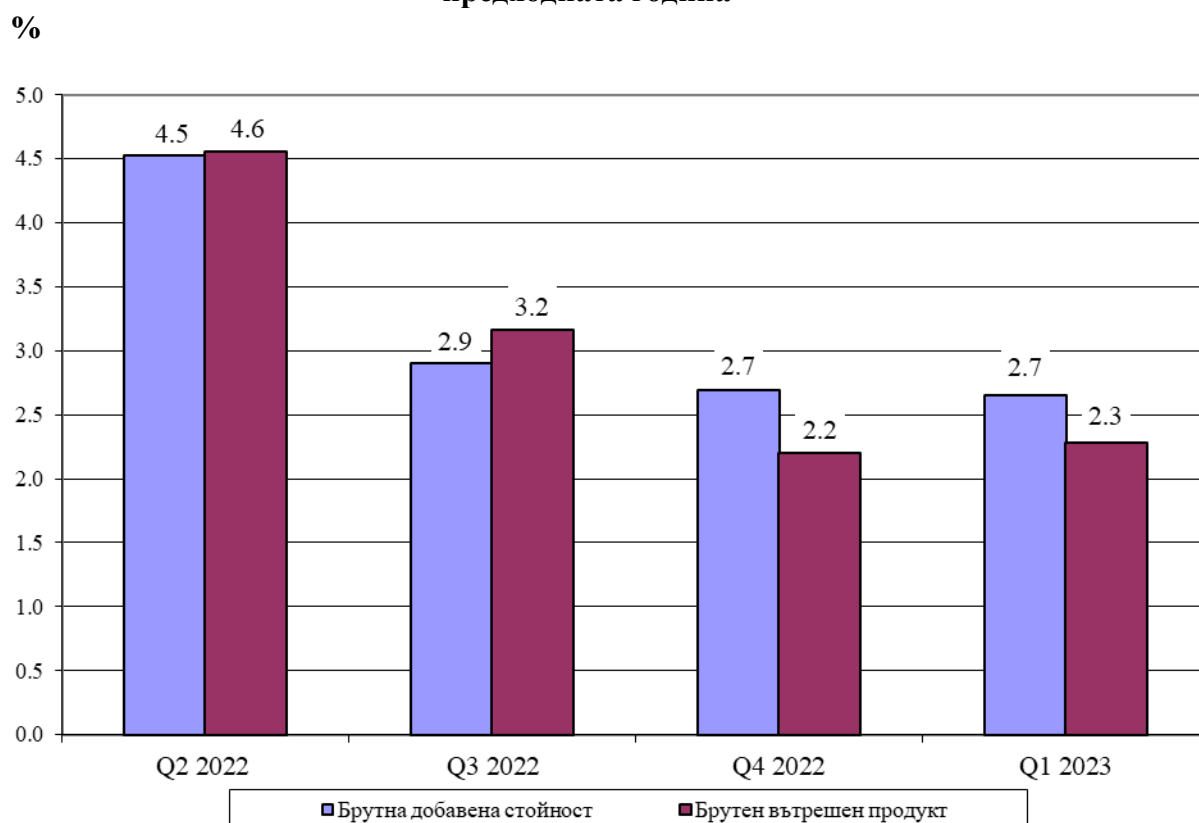


Сезонно изгладените данни за първото тримесечие на 2023 г. показват нарастване на бруто образуване на основен капитал - с 0.3%, спрямо предходното тримесечие.

### Годишни изменения

БВП нараства с 2.3%, а БДС - с 2.7%, през първото тримесечие на 2023 г. в сравнение с първото тримесечие на 2022 г. според сезонно изгладените данни (табл. 2 от приложението).

**Фиг. 4. Темп на прираст на БВП и на БДС спрямо съответното тримесечие на предходната година**



Растежът на БДС се определя от увеличението при следните икономически дейности: Строителство - 7.0%, Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство - 5.9%, Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения - 3.2%, Операции с недвижими имоти - 3.2%, Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа - 1.6%, Финансови и застрахователни дейности - 1.1%, Селско, горско и рибно стопанство - 1.1%, Промисленост - 0.1%.

Спад на годишна база е регистриран в Култура, спорт и развлечения; други дейности - с 0.8%.

По отношение на компонентите на крайното използване влияние за регистрирания икономически ръст има крайното потребление с увеличение от 2.1% и бруто образуване на основен капитал - с 1.8%. През първото тримесечие на 2023 г. износът на стоки и услуги се увеличава с 2.3%, а вносът на стоки и услуги бележи спад с 2.3%, в сравнение с първото тримесечие на 2022 г. по сезонно изгладени данни.



## Методологични бележки

Тримесечните оценки на националните сметки за БВП и неговите компоненти се разработват в съответствие с методологическите принципи на Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз.

Изследването се провежда регулярно от 1996 година. Динамичните редове от данни по показатели са налични в сайта на НСИ ([www.nsi.bg](http://www.nsi.bg)).

Резултатите от изследването са предварителни. Те се основават на наличната месечна и тримесечна статистическа и административна информация и се актуализират ежегодно (9 месеца след края на отчетната година) с данни от годишните изчерпателни изследвания в областта на икономическата статистика, както и въз основа на актуализирана административна информация.

Брутният вътрешен продукт по пазарни цени е крайният резултат от производствената дейност на резидентните производствени единици. Той може да се дефинира по три начина:

- БВП е сума от брутната добавена стойност, създадена в икономиката, плюс данъците минус субсидиите върху продуктите.

- БВП е сума от крайно използваните продукти и услуги от резидентните единици плюс износа на стоки и услуги минус вноса на стоки и услуги.

- БВП е сума от компенсацията на наетите лица, нетните данъци върху производството и вноса, брутният опериращ излишък и смесения доход.

Брутната добавена стойност е разликата между произведената брутна продукция и междинните производствени разходи.

Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се осъществява с помощта на официално препоръчания от Евростат софтуерен продукт JDemetra+, при което се прилага алгоритъмът TRAMO/SEATS.

Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане.

Приложение

Таблица 1

**Брутен вътрешен продукт за първото тримесечие на 2023 г.  
по сезонно неизгладени данни**

|           |  | Първото тримесечие на 2023 г.                       |                       |              |
|-----------|--|---|-----------------------|--------------|
|           |  | стойностен<br>обем в<br>текущи<br>цени, млн.<br>лв. | относителен дял,<br>% |              |
|           |  |   | в БДС                 | в БВП        |
| <b>1</b>  | <b>Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):</b> | <b>34877.6</b>                                      | <b>100.0</b>          | <b>87.3</b>  |
| 2         | Аграрен сектор   | 882.9   | 2.5                   | 2.2          |
| 3         | Индустрия  | 11986.1   | 34.4                  | 30.0         |
| 4         | Услуги   | 22008.6   | 63.1                  | 55.1         |
| 5         | Корективи  | 5092.4  |                       | 12.7         |
| <b>6</b>  | <b>Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)</b>                  | <b>39970.0</b>                                      |                       | <b>100.0</b> |
|           | <i>По елементи на крайното използване:</i>                       |   |                       |              |
| <b>7</b>  | <b>Крайно потребление (8+9)</b>                                  | <b>31360.7</b>                                      |                       | <b>78.5</b>  |
| 8         | Индивидуално   | 27960.0   |                       | 70.0         |
| 9         | Колективно   | 3400.7  |                       | 8.5          |
| <b>10</b> | <b>Бруто капиталобразуване (11+12)</b>                           | <b>7559.1</b>                                       |                       | <b>18.9</b>  |
| 11        | В основен капитал  | 5471.6  |                       | 13.7         |
| 12        | Изменение на запасите  | 2087.5  |                       | 5.2          |
| <b>13</b> | <b>Външнотърговско салдо (14 - 15)</b>                           | <b>1050.2</b>                                       |                       | <b>2.6</b>   |
| 14        | Износ на стоки и услуги  | 27415.2   |                       | 68.6         |
| 15        | Внос на стоки и услуги   | 26365.0   |                       | 66.0         |
| 16        | Статистическа разлика  | 0.0   |                       | 0.0          |



Таблица 2

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти<sup>1</sup>

(Проценти)

|    |   | Темп на прираст спрямо предходното тримесечие |            |            |            | Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година |            |            |            |
|----|---|---|------------|------------|------------|---|------------|------------|------------|
|    |   | II 2022                                       | III 2022   | IV 2022    | I 2023     | II 2022   | III 2022   | IV 2022    | I 2023     |
| 1  | <b>Брутна добавена стойност по икономически сектори</b>   | <b>0.9</b>                                    | <b>0.5</b> | <b>0.6</b> | <b>0.6</b> | <b>4.5</b>  | <b>2.9</b> | <b>2.7</b> | <b>2.7</b> |
| 2  | Селско, горско и рибно стопанство   | 0.4   | -0.6       | 0.6        | 0.6        | 1.1   | -2.4       | -0.2       | 1.1        |
| 3  | Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване                   | 0.5   | 0.0        | 0.5        | -0.9       | 18.6  | 17.3       | 2.4        | 0.1        |
| 4  | Строителство  | -3.4  | -5.0       | 22.4       | -4.8       | -14.2   | -16.5      | 33.5       | 7.0        |
| 5  | Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство   | 0.5   | 1.9        | 0.6        | 2.9        | 3.8   | 0.5        | -1.3       | 5.9        |
| 6  | Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения   | 0.6   | 0.7        | 1.0        | 0.9        | 2.0   | 1.8        | 2.4        | 3.2        |
| 7  | Финансови и застрахователни дейности  | 0.9   | -0.4       | 0.9        | -0.2       | 1.1   | 0.8        | 1.9        | 1.1        |
| 8  | Операции с недвижими имоти  | 0.8   | 1.1        | 1.3        | -0.1       | 1.0   | 2.0        | 0.1        | 3.2        |
| 9  | Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности  | 2.3   | -1.0       | 3.6        | -3.8       | 2.6   | 1.3        | 5.1        | 1.0        |
| 10 | Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа  | 1.2   | 0.1        | 0.9        | -0.7       | 3.1   | 1.9        | 3.1        | 1.6        |
| 11 | Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби | -0.6  | -0.2       | 0.7        | -0.7       | 1.7   | -0.4       | 1.2        | -0.8       |
| 12 | Корективи   | -1.2  | 0.8        | -0.5       | 0.2        | 1.1   | 1.6        | 2.4        | -0.6       |
| 13 | <b>Брутен вътрешен продукт</b>  | <b>0.7</b>                                    | <b>0.5</b> | <b>0.6</b> | <b>0.5</b> | <b>4.6</b>  | <b>3.2</b> | <b>2.2</b> | <b>2.3</b> |
|    | По елементи на крайното използване:   |   |            |            |            |   |            |            |            |
| 14 | Крайно потребление  | 0.0   | 1.3        | 1.7        | -0.8       | 5.1   | 3.9        | 5.2        | 2.1        |
| 15 | Индивидуално  | -0.6  | 1.9        | 1.8        | -1.0       | 4.0   | 3.4        | 5.3        | 2.1        |
| 16 | Колективно  | 2.7   | -0.6       | 0.5        | -0.5       | 10.3  | 7.4        | 6.1        | 2.1        |
| 17 | Бруто капиталобразуване   | .   | .          | .          | .          | .   | .          | .          | .          |
| 18 | В основен капитал   | -0.2  | 0.9        | 0.8        | 0.3        | -8.2  | -3.2       | 0.5        | 1.8        |
| 19 | Изменение на запасите   | .   | .          | .          | .          | .   | .          | .          | .          |
| 20 | Външнотърговско салдо   | .   | .          | .          | .          | .   | .          | .          | .          |
| 21 | Износ на стоки и услуги   | 2.2   | 0.2        | 1.4        | -1.4       | 8.6   | 11.0       | 8.9        | 2.3        |
| 22 | Внос на стоки и услуги  | 0.5   | -1.9       | 1.5        | -2.4       | 12.6  | 9.3        | 9.6        | -2.3       |

<sup>1</sup> Темпът на прираст е изчислен въз основа на сезонно изгладени верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2015 година.